

ગુજરાત ગૌણ સેવા પસંદગી મંડળ

બ્લોક નં. ૨, પહેલો માળ, કર્મચોગી ભવન, સેક્ટર - ૧૦એ, ગાંધીનગર

જાહેરાત ક્રમાંક: ૩૭૮/૨૦૨૫૨૬

(વેબસાઇટ એડ્રેસ: <https://gsssb.gujarat.gov.in>)

ગુજરાત ગૌણ સેવા, વર્ગ -૩ (ગ્રુપ- A તથા ગ્રુપ - B) ની સંયુક્ત સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા
(Gujarat Subordinate Services Class III (Group-A and Group-B)
(Combined Competitive Examination)

સંયુક્ત સ્પર્ધાત્મક કસોટીનો તબક્કો-૧: પ્રાથમિક પરીક્ષાના (Preliminary Exam)

વિગતવાર અભ્યાસક્રમ અંગેની સુચના

ગુજરાત ગૌણ સેવા પસંદગી મંડળ, ગાંધીનગર દ્વારા “ગુજરાત ગૌણ સેવા” વર્ગ -૩ (ગ્રુપ- A તથા ગ્રુપ - B) ની સંયુક્ત સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા (Gujarat Subordinate Services Class III (Group-A and Group-B) (Combined Competitive Examination) માટે જા.ક.૩૭૮/૨૦૨૫૨૬, તા.૦૩/૦૨/૨૦૨૬ ના રોજ પ્રસિધ્ધ કરવામાં આવેલ છે.

પ્રસ્તુત જા.ક.૩૭૮/૨૦૨૫૨૬ ની વિગતવાર જાહેરાતના મુદ્દા નં.૨૧ અન્વયે સ્પર્ધાત્મક કસોટીનો તબક્કો-૧: પ્રાથમિક પરીક્ષા (Preliminary Exam) નો વિગતવાર અભ્યાસક્રમ તા.૧૩/૦૨/૨૦૨૬ ના રોજ પ્રસિધ્ધ કરવામાં આવેલ હતો. સદર અભ્યાસક્રમના ક્રમાંક-૩ **General Awareness and Current Affairs** ના મુદ્દાના અભ્યાસક્રમ સહિત સમગ્ર અભ્યાસક્રમ વિગતવાર ઉમેદવારોની સરળતા ખાતર પ્રસિધ્ધ કરવામાં આવે છે. જેની સર્વે ઉમેદવારોએ નોંધ લેવા વિનંતી છે.

સ્થળ: ગાંધીનગર.

તારીખ: ૨૫/૦૬/૨૦૨૬

સચિવ

ગુજરાત ગૌણ સેવા પસંદગી મંડળ

અભ્યાસક્રમ

(1) English (15 Marks)

- 1) Tenses
- 2) Voices (Active and Passive voice)
- 3) Direct/Indirect Speech
- 4) Articles and Determiners
- 5) Use of Adjectives, Prepositions and Conjunctions
- 6) Use of Verbs and Adverbs
- 7) Noun, Pronoun
- 8) Jumbled words and sentences
- 9) Synonyms
- 10) Antonyms
- 11) Words that cause confusion like Homonyms/Homophones
- 12) Transformation of Sentence
- 13) Use of Idiomatic Expressions
- 14) One word Substitution
- 15) English-Gujarati Translation

(2) Gujarati (15 Marks)

- 1) રૂઢિપ્રયોગનો અર્થ
- 2) કહેવતનો અર્થ
- 3) સમાસનો વિગ્રહ અને તેની ઓળખ
- 4) છંદ
- 5) અલંકાર
- 6) શબ્દસમૂહ માટે એક શબ્દ
- 7) જોડણીશુદ્ધિ
- 8) લેખનશુદ્ધિ/ભાષાશુદ્ધિ
- 9) સંધિ જોડો કે છોડો
- 10) સમાનાર્થી શબ્દ
- 11) વિરુદ્ધાર્થી શબ્દ
- 12) વિભક્તિ
- 13) ધ્વનિ
- 14) વ્યંજન-સ્વર જોડી શબ્દ બનાવો
- 15) શબ્દોને શબ્દકોષનાં ક્રમમાં ગોઠવો
- 16) વાક્ય પરિવર્તન
- 17) ગુજરાતી-અંગ્રેજી ભાષાંતર

(3) General Awareness and Current Affairs (30 Marks)

ક્રમ	વિષય
૧	ઈતિહાસ (ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્ય પુસ્તક મંડળ અને NCERT)
	<p>૧. હડપ્પીય સભ્યતા ૨. વૈદિકધર્મ અને સંસ્કૃતિ ૩. જૈનધર્મ અને બૌદ્ધધર્મ ૪. મૌર્યયુગ ૫. ગુપ્તકાલીન ભારત, ગુપ્તયુગ – હર્ષવર્ધનકાલીન સમાજ અને સંસ્કૃતિ ૬. ભારતમાં યુરોપિયનોનું આગમન ૭. 1857નો સંગ્રામ ૮. સામાજિક અને ધાર્મિક સુધારણાની ચળવળો ૯. રાષ્ટ્રીય આંદોલનો (1857-1919) ૧૦. સ્વરાજ માટેનો સંઘર્ષ (ઈ. સ. 1919-1947) ૧૧ અર્વાચીન ભારતનો ઇતિહાસ</p> <p>1. Harappa Civilization 2. Vedic Religion and Culture 3. Jain Religion and Buddhist Religion 4. Maurya Age 5. India of Gupta Period, Gupta Age- Society and Civilization of Harshvardhan's Period 6. Arrivals of Europeans in India 7. The Mutiny of 1857 8. Movements of Social and Religious Reformation 9. National Movements (1857-1919) 10. Struggle for Independence (1919-1947) 11. Modern History of India</p>
૨	સાંસ્કૃતિક વારસો (ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્ય પુસ્તક મંડળ અને NCERT)
	<p>૧. ભારતનો વારસો ૨. ભારતનો સાંસ્કૃતિક વારસો : પરંપરાઓ : હસ્ત અને લલિતકલા, શિલ્પ અને સ્થાપત્ય ૩. ભારતનો સાહિત્યિક અને વિજ્ઞાન અને ટેકનોલોજીનો વારસો ૪. ભારતના સાંસ્કૃતિક વારસાનાં સ્થળો અને આપણા વારસાનું જતન</p> <p>1. Heritage of India 2. Cultural Heritage of India: Traditional Handicraft and Fine Arts, Sculpture and Architecture 3. Literary Heritage of India and India's Heritage of Science and Technology 4. Places of Indian Cultural Heritage and Preservation of Our Heritage</p>
૩	ભૂગોળ (ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્ય પુસ્તક મંડળ અને NCERT)
	<p>૧. પૃથ્વીનો ઉદ્ભવ અને ઉત્ક્રાંતિ તેમજ પૃથ્વીની આંતરિક સંરચના ૨. ભૂકંપ અને જ્વાળામુખી ૩. ભૂમિખંડો અને મહાસાગરો ૪. ખડકો, ખનીજો, જમીન અને ભૂમિસ્વરૂપો ૫. વાતાવરણ, તાપમાન, પવન, વાતાવરણીય ભેજ ૬. જલાવરણ અને જીવાવરણ ૭. આપત્તિ વ્યવસ્થાપન અને વૈશ્વિક સમસ્યાઓ : ભૌગોલિક પરિપ્રેક્ષ્યમાં ૮. માનવ વસ્તી અને માનવ વસાહતો ૯. માનવીની પ્રાથમિક, દ્વિતીયક, તૃતીયક, ચતુર્થક અને પંચમ પ્રવૃત્તિઓ ૧૦. પરિવહન, દૂરસંચાર અને વ્યાપાર ૧૧. કુદરતી સંસાધનો</p> <p>1. Earth's Origin and Evolution and Constitution of the Earth's Interior 2. Earthquake and Volcanoes 3. Continents and Oceans 4. Rocks, Minerals, Soil and Landforms 5. Atmosphere, Temperature, Winds, Humidity in Atmosphere 6. Hydrosphere and Biosphere 7. Disaster Management and Global Problems: In Geographical Perspective 8. Population and Human Settlements 9. Primary, Secondary, Tertiary, Quaternary and Quinary Activities of Mankind 10. Transport, Communication and Trade 11. Natural Resources</p>
૪	રાજ્યવ્યવસ્થા (ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્ય પુસ્તક મંડળ અને NCERT)
	<p>૧. રાજ્યશાસ્ત્રનો ખ્યાલ ૨. લોકશાહીના પાયાનાં મૂલ્યો, રાષ્ટ્રવાદ અને બિનસાંપ્રદાયિકતા, હક અને નાગરિકતા ૩. ભારતીય બંધારણ : ઘડતર અને લક્ષણો ૪. મૂળભૂત હકો, ફરજો અને રાજ્યનીતિના માર્ગદર્શક સિદ્ધાંતો ૫. ભારતમાં કેન્દ્ર અને રાજ્યકક્ષાએ ધારાસભા, કારોબારી અને ન્યાયતંત્ર</p> <p>1. Concept of Political Science 2. Fundamental values of Democracy, Nationalism and Secularism, Right and Citizenship 3. Indian Constitution Framing and Characteristics 4. Fundamental Rights, Duties and Directive Principles of State Policy</p>

	<p>ક. સ્થાનિકકક્ષાએ સરકાર : સ્થાનિક સ્વરાજની સંસ્થાઓ</p> <p>ગ. ભારતમાં પક્ષપ્રથાનું સ્વરૂપ</p> <p>ઠ. ભારતમાં ચૂંટણીઓ</p> <p>ડ. ભારતીય લોકશાહી સામેના પડકારો અને પ્રતિભાવો</p> <p>૧૦. વિકાસ અને લોકશાહી</p>	<p>5. Legislature, Executive and Judiciary in India at Union and State Level</p> <p>6. Government At Local Level: Institutions of Local Self-Government</p> <p>7. Nature of Party System in India</p> <p>8. Elections in India</p> <p>9. Indian Democracy: Challenges and Response</p> <p>10. Development and Democracy</p>
૫	અર્થશાસ્ત્ર (ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્ય પુસ્તક મંડળ અને NCERT)	
	<p>૧. અર્થશાસ્ત્રના મૂળભૂત ખ્યાલો અને સંકલ્પનાઓ</p> <p>૨. માંગ અને પુરવઠો, નાણું અને કુગાવો</p> <p>૩. આવક અને ખર્ચના ખ્યાલો</p> <p>૪. બજાર</p> <p>૫. ભારતીય અર્થતંત્ર</p> <p>૬. આર્થિક સુધારાઓ</p> <p>૭. રાષ્ટ્રીય આવક</p> <p>૮. અંદાજપત્ર</p> <p>૯. બેનિફિટ અને નાણાકીય નીતિ</p> <p>૧૦. વૃદ્ધિ અને વિકાસના નિર્દેશકો</p> <p>૧૧. ગરીબી, બેરોજગારી, વસતી</p> <p>૧૨. કૃષિક્ષેત્ર, ઉદ્યોગ ક્ષેત્ર, વિદેશવેપાર</p> <p>૧૩. ભારતીય અર્થતંત્રમાં નૂતન પ્રશ્નો</p>	<p>1. Fundamental Concepts and Terminologies of Economics</p> <p>2. Demand and Supply, Money and Inflation</p> <p>3. Cost of Production and Concepts of Revenue</p> <p>4. Market</p> <p>5. Indian Economy</p> <p>6. Economic Reforms</p> <p>7. National Income</p> <p>8. Budget</p> <p>9. Banking and Monetary Policy</p> <p>10. Indicators of Growth and Development</p> <p>11. Poverty, Unemployment, Population</p> <p>12. Agriculture Sector, Industrial Sector, Foreign Trade</p> <p>13. Emerging Issues in Indian Economy</p>
૬	વિજ્ઞાન (ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્ય પુસ્તક મંડળ અને NCERT)	
	<p>૧. પરમાણુઓ, પરમાણુનું બંધારણ અને અણુઓ</p> <p>૨. ગતિ, બળ તથા ગતિના નિયમો</p> <p>૩. ગુરુત્વાકર્ષણ</p> <p>૪. કાર્ય અને ઊર્જા</p> <p>૫. ધ્વનિ</p> <p>૬. પ્રકાશ-પરાવર્તન અને વક્રીભવન</p> <p>૭. વિદ્યુત અને વિદ્યુતપ્રવાહની ચુંબકીય અસરો</p> <p>૮. એસિડ, બેઇઝ અને ક્ષાર</p> <p>૯. ધાતુઓ અને અધાતુઓ</p> <p>૧૦. સજીવનો પાયાનો એકમ, પેશીઓ</p> <p>૧૧. જૈવિક ક્રિયાઓ</p> <p>૧૨. પાક ઉત્પાદન અને વ્યવસ્થાપન</p> <p>૧૩. સૂક્ષ્મજીવો: મિત્ર અને શત્રુ</p> <p>૧૪. વનસ્પતિઓ અને પ્રાણીઓનું સંરક્ષણ</p>	<p>1. Atom, Structure of Atom and Molecules</p> <p>2. Motion, Force and Law of Motion</p> <p>3. Gravitation</p> <p>4. Work and Energy</p> <p>5. Sound</p> <p>6. Light Reflection and Refraction</p> <p>7. Electricity and Magnetic Effects of Electric Current</p> <p>8. Acids, Bases and Salts</p> <p>9. Metals and Non-Metals</p> <p>10. The Fundamental unit of Life, Tissues</p> <p>11. Life Processes</p> <p>12. Crop Production and Management</p> <p>13. Microorganisms: Friend and Foe</p> <p>14. Conservation of Plants and Animals</p>
૭	Current Affairs of Regional, National and International Importance	
	વર્તમાન પ્રવાહો: પ્રાદેશિક, રાષ્ટ્રીય અને આંતરરાષ્ટ્રીય કક્ષાની મહત્વની સાંપ્રત ઘટનાઓ	Current Affairs of Regional, National and International Importance

(4) Quantitative Aptitude (30 Marks)

1	સંખ્યા પદ્ધતિ	Number System
2	લ.સા.અ. અને ગુ.સા.અ.	LCF and HCF
3	ટકાવારી અને ભાગીદારી	Percentage and Partnership
4	નફો-ખોટ	Profit-Loss

5	સાદુ અને ચક્રવૃદ્ધિ વ્યાજ	Simple and Compound Interest
6	ગુણોત્તર અને પ્રમાણ	Ration and Proportion
7	સમય અને કાર્ય, વેતન અને સાંકળનો નિયમ	Time and Work, Wages and chain rule
8	સમય, ઝડપ અને અંતર	Time, Speed and Distance
9	મધ્યક, મધ્યસ્થ અને બહુલક	Mean, Mode and Median
10	કૌંસ અને વિસ્તરણ	Brackets and Expansions
11	વર્ગ અને વર્ગમૂળ, ઘન અને ઘનમૂળ, ઘાત અને ઘાતાંક	Square and Square Roots, Cube and Cube Roots, Exponents
12	બહુપદીઓ અને અવયવીકરણ	Polynomials and Factorisation
13	દ્વિચલ સુરેખ સમીકરણ અને દ્વિઘાત સમીકરણ	Pair of Linear Equations in Two Variables and Quadratic Equations
14	ક્ષેત્રફળ, પૃષ્ઠફળ અને ઘનફળ (ચોરસ, લંબચોરસ, ત્રિકોણ, વર્તુળ, ઘન, લંબઘન, નળાકાર, શંકુ, અર્ધગોલક, ગોલક)	Area, Surface Area and Volume (Square, Rectangle, Triangle, Circle, Cube, Cuboid, Cylinder, Cone, Hemisphere, Sphere)
15	ચામભૂમિતિ અને ત્રિકોણમિતિ	Coordinate Geometry and Trigonometry

(5) Reasoning (60 Marks)

1	કોડિંગ-ડિકોડિંગ	Coding-Decoding
2	લોહીનો સંબંધ	Blood Relation
3	ઊંચાઈ અને ઊંચાઈ સંબંધિત પ્રશ્નો	Problem on Ages and Height
4	દિશા જ્ઞાન	Direction Sense
5	ઘડીયાળ અને કેલેન્ડર	Clock and Calendar
6	વેન ડાયાગ્રામ	Venn Diagram
7	ક્રમ અને સ્થાન	Rank and Position
8	સમાંતર શ્રેણી	Arithmetic Progression
9	શબ્દોની તાર્કિક ગોઠવણી	Logical Sequence of Words
10	ખૂટતી કડી (સંખ્યા) શોધો	Inserting the missing Character
11	શબ્દ, આંકડાકીય તથા સામાન્ય સામ્યતા	Word, Numerical and General Analogy
12	ચિત્ર આધારિત સામાન્ય તાર્કિક પ્રશ્નો	Picture Based General Logical Questions
13	સંભાવના	Probability
14	માહિતીનું અર્થઘટન અને માહિતીની પર્યાપ્તતા	Data Interpretation and Data Sufficiency
15	સંમિતિ	Symmetry
16	Mathematical Operations	Mathematical Operations
17	ગાણિતિક મોડેલીંગ	Mathematical modeling
18	ગણિતમાં સાબિતીઓ	Mathematical Proof
19	તાર્કિક અને ગાણિતિક વિશ્લેષણાત્મક ક્ષમતા	Logical and Mathematical Analytical Ability
20	નિવેદન અને અનુમાન	Statement and Prediction

ખાસ નોંધ:

- 1) ગુજરાતી વિષયનું સ્તર ધોરણ-૧૨ હાયર લેવલ સમકક્ષ રહેશે.
અંગ્રેજી વિષયનું સ્તર ધોરણ-૧૦ લોઅર લેવલ સમકક્ષ રહેશે.
Quantitative Aptitude, Reasoning અને વિજ્ઞાન વિષયનું સ્તર ધોરણ-૧૦ સમકક્ષ રહેશે.
ઈતિહાસ, સાંસ્કૃતિક વારસો, ભૂગોળ, રાજ્યવ્યવસ્થા અને અર્થશાસ્ત્રનું સ્તર ધોરણ-૧૨ સમકક્ષ રહેશે.
- 2) ઉપર્યુક્ત અભ્યાસક્રમમાં દર્શાવેલ વિષયો તથા પેટા વિષયો વિદ્યાર્થીઓને પરીક્ષાની તૈયારીની અનુકૂળતા માટે આપવામાં આવેલ છે. મંડળ દ્વારા જરૂર જણાયે સંજોગવાવશાત્ તેમાં સામાન્ય ફેરફારને અવકાશ રહેલો છે, જે માટે મંડળ કોઈપણ જાતનું કારણ આપવા બંધાયેલ નથી. ઉપર્યુક્ત અભ્યાસક્રમમાં વિષય વસ્તુ કે ગુણભારમાં સામાન્ય

ફેરફાર સંબંધે કોઈપણ પ્રકારના વાદ-વિવાદ કે રજૂઆત સંદર્ભે મંડળ દ્વારા વિષય નિષ્ણાંતશ્રીઓ/તજજ્ઞશ્રીઓનો અભિપ્રાય મેળવીને લેવાયેલ નિર્ણય આખરી રહેશે.

- 3) પરીક્ષાના પ્રશ્નોમાં જો અર્થઘટન અંગેનો પ્રશ્ન ઉપસ્થિત થશે તો તે સંબંધે મંડળ દ્વારા સંબંધિત પ્રશ્નને ધ્યાને લઈ વિષય નિષ્ણાંતનો પરામર્શ કરીને કરવામાં આવેલો નિર્ણય આખરી રહેશે.
- 4) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાની પ્રોવિઝનલ આન્સર કી (PAK) ની પ્રસિદ્ધિ બાદ, મંડળ દ્વારા કરાયેલ પુનઃ ચકાસણી/ઉમેદવારો તરફથી મળેલ અધિકૃત વાંધાઓને ધ્યાને લઈ ફાઈનલ આન્સર કી (FAK)ની પ્રસિદ્ધિમાં કોઈ પ્રશ્ન રદ કરવામાં આવે તો, તેવા સંજોગોમાં રદ થયેલા પ્રશ્નના ગુણની બાકી રહેલા પ્રશ્નના ગુણભારમાં પ્રો-રેટા (Pro-Rata) મુજબ ગણતરી કરવામાં આવશે.
ઉમેદવાર પ્રશ્નનો સાચો જવાબ આપશે તો તે પ્રશ્નને પ્રો-રેટા (Pro-Rata) અનુસાર ફાળવેલ ગુણભાર મુજબ ગુણ આપવામાં આવશે, જોટા જવાબ આપવાના સંજોગોમાં પ્રશ્નને પ્રો-રેટા (Pro-Rata) મુજબ જે ગુણભાર આપવામાં આવેલો હોય તેના 1/4 માર્ક ઉમેદવારે મેળવેલ ગુણમાંથી ઓછા કરવામાં આવશે.
- 5) સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાની તારીખ અને કોલ લેટર ડાઉનલોડ કરવા માટેનો વિગતવાર કાર્યક્રમ હવે પછી મંડળની વેબસાઈટ પર મૂકવામાં આવશે. જેની સંબંધિત ઉમેદવારોને નોંધ લેવા વિનંતી.

સ્થળ: ગાંધીનગર.

તારીખ: ૨૫/૦૬/૨૦૨૬

સચિવ

ગુજરાત ગૌણ સેવા પસંદગી મંડળ